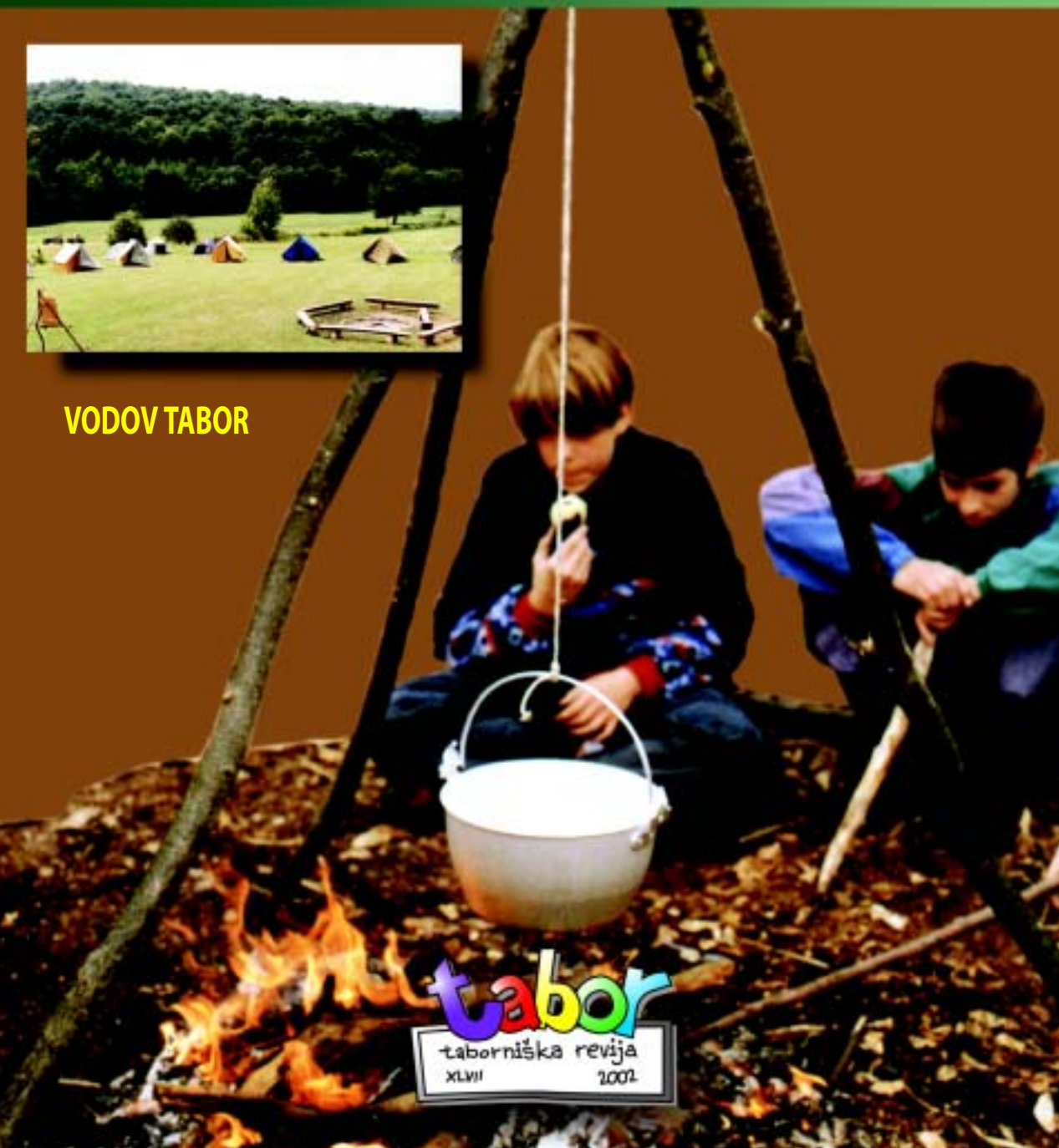

Tabor za najstnike, številka 15

VODOV TAVOR

tabor
taborniška revija
XLVII 2002

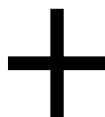
POZDRAVLJENI

Taborniki in taborjenje. Sliši se podobno. Tabor je dal ime tabornikom, kot gozd vam, gozdovnikom in gozdovnicam. Ime tabornik je nastalo pred več kot tričetrst stoletja kot ime za člane gozdovniške organizacije v Sloveniji. Spet nekaj, kar ta dva pojma združuje.

Ja, dragi gozdovniki in gozdovnice, tabor je tisto nekaj, kar je srčika taborniškega življenja. V tej številki gozdovnika vam želimo predstaviti vodov tabor – kako ga pripraviti in izpeljati. Z malo truda boste dobili veliko.

Upam, da vam bo pomagalo in vas opogumilo, da boste pripravili svoj vodov tabor že letos in tako s svojim vodom preživeli nekaj dni, ki jih boste, verjemite, težko pozabili. Vodov tabor skriva v sebi nekaj, kar ne boste doživeli na nobenem rodovem taboru, zletu ali jamboreeju.

Aleš

Pošto lahko pošiljate na Gozdovnikov naslov:
Zveza tabornikov Slovenije, Parmova 33, 1000 Ljubljana
(s pripisom: za Gozdovnika)
ali po elektronski pošti na naslov urednika:
amerikanec@rutka.net

GOZDOVNIK - priloga taborniške revije Tabor. Za 200 tolarjev ga je mogoče dobiti tudi v samostojni obliki, vsi slovenski gozdovniki in gozdovnice (taborniki in tabornice od 11 do 15 let) pa ga dobijo zastonj, saj je vključen v članarino. Izhaja trikrat na leto. Številka 15, maj 2002.

Gozdovnika je zasnoval Malus (Miha Logar). Urednik: Aleš Skalič Logotip in Gozdovnikova pisava: Luna (Tea Štířer). Postavitve na računalniku: Bizi (Igor Bizjak). Ilustratorja: Šeki (Jaka Bevk), Neva (Nevka Vrba). Fotografiji na naslovnici: Aleš.

TABOR - taborniška revija. Glavni urednik: Igor Bizjak. Odgovorni urednik: Matija Tonejc. Predsednik izdajateljskega sveta: Marjan Moškon. Naslov uredništva: Revija Tabor, Parmova 33, 1000 Ljubljana. Telefon: 01/300-08-20. Faks: 01/43-61-477. Email: zts@guest.arnes.si. WWW: www.zts.org. Tekoči račun: 50101-678-47184. Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list, št. 89/98) sodi revija med proizvode, za katere se obračuna davek na dodano vrednost po stopnji 9 %. Grafična priprava in tisk: Tridesign, d. o. o., Ljubljana.

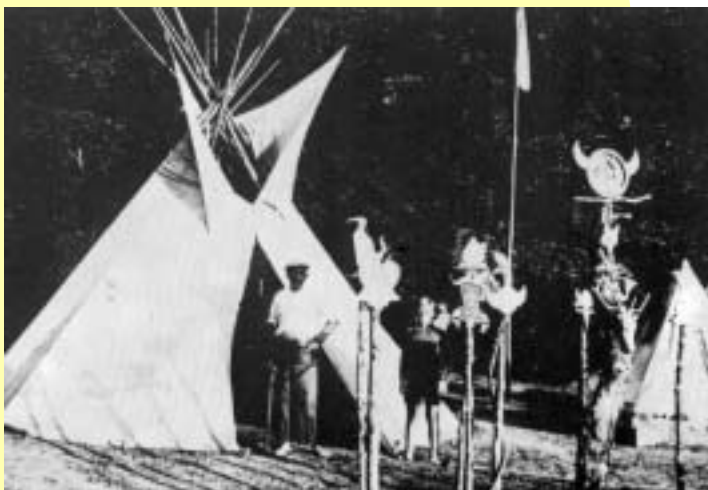

V ZNAKU

ZGODOVINA

» Ljubljanski skavtski steg je imel leta 1923 svoj prvi tabor v Kamniški Bistrici blizu Predoselj. Takrat so si šotore postavili iz ponjav, stranske stene pa so zadelali z vejami. Spali so na rogoznicah ali smrekovih vejah. Za dobro organiziran tabor je imel veliko zaslug Haslakiewicz. Dosegel je, da je prišel za instruktorja v tabor skavt in varšavski študent Kazimir Kindler, ki je veliko pripomogel k dobri organizaciji in vsebini dela v taboru. Takrat je taborilo približno 60 članov, med njimi so bili tudi skavti iz Lvova. To je bil prvi tabor v Sloveniji.«

»Prvi gozdovniški tabor je bil julija 1925 – torej pred uradno ustanovitvijo organizacije. V njem je taborilo pribl. 30 mladih v dolini Kamniške Bistrice (nasproti kapelice).«

*Iz knjige: TP Oris razvoja slovenskega taborništva
(avtor Rudolf Wölle), 1982*

Glede na to, katera je v tem trenutku tvoja najljubša barva, izveš, katero znamenje ti pripada. Potem si lahko v Gozdovniku prebereš modrost, ki velja prav zate.

rumena: NOŽ
oranžna: LOPATA
rdeča: VŽIGALICA
svetlo modra: VRVICA
temno modra: KOTLIČEK

vijoličasta: KOMPAS
zelena: GOJZAR
rjava: KLIN
bela: ŠOTORKA
črna: KITARA

VODOV TABOR

Bliža se poletje in z njim tudi čas taborjenj. Običajno gremo na taborjenje skupaj z ostalimi vodi v rodu. Lahko pa je tudi drugače. Lahko pripravimo vodovo taborjenje. To je tabor, ki ga pripravimo in izvedemo kot vod.

Priprava

Najprej se morate odločiti kam in kdaj boste šli. Najbolje je, da si za prvi tabor izberete poletne počitnice. Takrat bo največ časa tako za pripravo kot za izvedbo tabora. Pa še vreme je primerno. Kraj tabora si izberite glede na vaše interese. Lahko greste na morje, ob jezero, v gozd, ob reko...

Nato morate o tem kraju izvedeti čimveč: ali lahko tam sploh taborite, je možno kuriti, kako je s pitno vodo, kaj lahko vidite v okolici, kako pridete tja, kakšen program omogoča prostor (je blizu gozd, voda za aktivnosti...).

Zelo pomembno je, da za tabor dobite vsa potrebna dovoljenja. To je

v prvi vrsti dovoljenje lastnika prostora za taborjenje, rabite pa še dovoljenje staršev in dovoljenje rodove uprave. Glede staršev: verjetno jim boste morali pojasniti tudi, kaj boste tam počeli, lahko pa jih prosite za pomoč pri pripravi in pri prevozihih.

Ko veste, kam boste šli in kdaj, morate vedeti še kaj boste tam počeli. To imenujemo program tabora. Glede na to, kaj boste počeli, boste določili tudi dolžino tabora. Več kot en teden bo za začetek preveč. Aktivnosti izbirajte glede na to, kaj vas zanima in glede na možnosti, ki jih izbrani prostor ponuja. Pri pripravi programa vam naj pomaga vodnik.

Ko imate pripravljen program, lahko pripravite tudi seznam potrebne opreme. Pri tem morate misliti tako na osebno, kot na skupno opremo. Premisliti morate, kako boste to opremo spravili na taborni prostor.

Sestaviti morate tudi jedilnik in pripraviti seznam potrebnih sestavin za pripravo obrokov.

**OBVEZNO Z VODNIKOM
PREBERITE PRAVILNIK O
TABORJENJIH ZTS.**

Preden boste odšli na tabor je pametno, da si kakšen mesec prej ogledate prostor in naredite skico tabornega prostora. Pri ogledu prostora stopite tudi do bližnje trgovine, pozanimajte se, kako je z zdravstveno oskrbo, poiščite lastnika in se z njim temeljito pogovorite. Tudi o tem, ali lahko sekate sušice, kako je z drvni.

Izvedba

Ko pridete na taborni prostor, običajno najprej postavite tabor in vse objekte. Poleg šotorov v katerih boste spali, potrebujete še kuhinjo, umivalnico, stranišče, šotor za opremo in potreben material, ognjišče, vhod v tabor, jambor.

Poskrbeti morate tudi za odpadke: kam boste dali ostanke hrane, kam embalažo. Posebej pazite na nevarne odpadke (baterije, olja, barve...), ki jih ne smete nikakor puščati v naravi.

osebna oprema:

- armafleks in spalna vreča
- ustrezen nahrbtnik
- oblačila za vsako vreme
- higienski pribor
- ustrezno obutev
- jedilni pribor (menažka, žlica, nož...)

skupna oprema za tabor:

- šotori
- kotliček in kuhinjska oprema (noži, kuhalnice, zajemalka, deska za rezanje, pripomočki za čiščenje...)
- vodova zastavica
- pionirsko orodje (žage, sekire, lopate)
- šotorska krila
- vrvice
- streha za kuhinjo
- potrebni material za program (papir, vrv, kompasi, karte...)

Če želite, da vam bo tabor ostal v lepem spominu, bodite previdni in poslušajte opozorila vodnika. Nezgode, ki se jih lahko pripeti kar nekaj (padci, ureznine, požar) lahko pokvarijo dobro voljo.

Po koncu

PO zaključku tabora naredite temeljito analizo. Pogovorite se o tem, ali ste pri pripravah mislili na vse potrebno, ali je bil program primeren, ste ga pripravili dovolj, preveč, je bil jedilnik ustrezen, kako je bilo z opremo... Tak pogovor

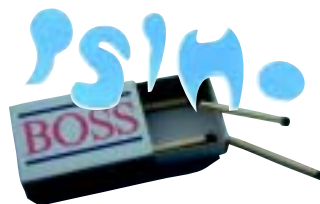
vam lahko zelo koristi, ko boste vodov tabor pripravljali naslednjič. Seveda, če boste vse to tudi ustrezno zapisali (v vodovo kroniko ali v posebno mapo).

Vaš gospodar v rodu bo tudi zelo vesel, če boste opremo, ki ste jo nesli na tabor celo in čisto prinesli tudi nazaj. Oprema mora biti pred skladiščenjem suha, čista in primerno pospravljena. Če niste tega storili na koncu tabora, naredite to čimprej (npr. teden ali dva po taboru se še enkrat srečate in očistite opremo).

Hrano pripravljajte in nakupujte sproti, saj verjetno ne boste imeli možnosti hranjenja v primernih prostorih (hladilnik, zamrzovalnik). Pripravite si sicer lahko zasilni hladilnik (v bližnji, dovolj hladni reki ali izkopljete globljo luknjo v senci), vendar v teh zasilnih hladilnikih lahko hranite zgolj originalno zaprto hrano, ki ni občutljiva na temperaturo. Posebej previdni morate biti pri jajcih in mesu.

Kuhanje na ognjišču vzame kar nekaj časa, zato si pustite za to opravilo dovolj časa v programu. ŽE vnaprej se dogovorite, kdo bo kuhal. Lahko prosite mamo, lahko kuha vodnik, lahko pa tudi sami.

Pri kurjenju velja posebna previdnost: kurite le na zavarovanem ognjišču in dovolj daleč od šotorov in dreves. Pri ognjišču morate obvezno imeti vedro vode ali karkoli drugega za hitro gašenje (gasilnik, kup zemlje...).

VŽIGALICA: Počivanje v zadnjem času te je naredilo nervozno. Vendar pa tudi preveč dela ni dobro. Našla boš pravo mero za oboje in uživala v poletju.

KITARA: Sonce, voda, smeh, ljubezen, kaj bi še rada. Vsekakor boš uživala. Vendar pa bo poletje pustilo tudi posledice. Tudi zabave znajo utruditi.

TABORNI IZUMITELJ

1. list / taborni izumitelj

Verjetno ste že videli kakšen šotor na taborjenjih, ki je imel okoli postavljenih ogromno nekih rogovil, pa majhnih pionirskih objektov, od stojala za čevlje do obešalnika za kroj, tablice z imenom šotora... Vse to je znak, da v šotoru biva taborni izumitelj.

Da bi tudi ti postal taborni izumitelj ni potrebno veliko: kakšna ideja, nekaj palic in vrvi, pa znanje o vozlih. Z dobro idejo je možno rešiti marsikatero težavo, ki nas tare na taborih, ne da bi bilo potrebno zato s sabo na tabor vlačiti pol domače sobe.

VOZLI IN NJIHOVA UPORABNOST

1. ambulanti vozli

Ambulanti vozli je zelo značilen in se ga je možno hitro naučiti. Njegova uporabnost je široka. Največkrat se uporablja pri prvi pomoči, saj ne tišči, ko je zavezan. Z njim zaključujemo obezve.

Uporabljamo pa ga tudi v pionirstvu za zaključevanje vezav. Njegova slabost je predvsem ta, da se pri obremenitvi samo enega konca vrvi sprevrže v kavbojski vozli in začne drseti. Prav tako ni uporaben za zavezovanje različno debelih vrvi.

2. napenjalni vozli

Uporabljamo ga za privezovanje vrvi k drevesu, na palico ali klin. Omogoča dobro napenjanje vrvi, tudi ko je že zavezan, saj preprosto premaknemo zanke vozla po vrvi navzgor. Ko je obremenjen dobro drži, ko pa je razbremenjen drsi. Da bi dobro držal, mora imeti vsaj tri zanke. Običajno sta zadnji dve tesno skupaj.

Taborniki ga največkrat uporabljamo pri šotorih namesto napenjalcev pa tudi pri postavljanju pionirskih objektov za dodatno stabilnost.

3. skrajševalni vozli

Kot pove že ime, ga uporabljamo za skrajševanje vrvi. Uporabljamo ga, kadar vrvi ne želimo rezati. Če ni obremenjen enakomerno, se zelo hitro razveže, zato lahko tudi naredimo namesto zanke vozli.

Uporaben je tudi takrat, ko je del vrvi natrgan, saj se obremenitev prenese na zanke.

4. mrtvi voz

Mrtvi voz je uporaben tam, kjer rabimo zanko, ki ostaja enaka, ne drsi. Takšen primer je naprimer naveza prvega in zadnjega v navezi. Pri tem je pomembno, da je zanka kar se da tesno okoli pasu (vendar ne pretesno), saj je drugače lahko nevarna. Vozel obvezno zavarujemo z dodatno zanko. Vozel ni težko zavezati, potrebujemo pa kar nekaj vaje, da ga zavežemo ustrezno tesno. Posebej moramo biti previdni, da se vozel ne sprevrže, ker potem začne drseti.

5. vrzni voz

Vrzni voz uporabljamo za navezavo vrvi na drugo vrv ali na predmet. Uporabljamo ga pri postavljanju šotora iz šotork, pri pionirskih objektih kot začetni voz in pri navezovanju vrvi na karabin v alpinizmu. Za razliko od kavbojskega se pri enostranski obremenitvi zateguje in zato ne drsi. Čeprav ga je lažje zavezati »na suho« in ga nato nataktni na palico, je bolje, če se ga naučimo vpletati, ker ga potem lahko uporabljamo kjerkoli.

6. ribiški voz

Ribiški voz uporabljamo za podaljševanje vrvi, predvsem pa, kot pove že ime, za zavezovanje gladkih vrvi ali celo gibkih šib. Zelo močno drži, tudi ob sunkovitih obremenitvah, vendar ga je zelo težko razvezati, ko je zategnjen. Ni uporaben za zelo debele vrvi.

Vozle se najlažje naučimo vezati tako, da jih uporabljamo. Učenje »na suho« ni pametno, saj imamo potem včasih težave pri uporabi vozlov. Zpomnimo si: vozlov je ogromno in ni vsak uporaben za vse. Vendar pa je nekaj osnovnih vozlov, ki jih lahko uporabimo skoraj vedno.

GOJZAR: Čakajo te naporni tedni. Dela bo veliko, časa pa malo. Bo pa tudi zadovoljstvo po opravljenem delu toliko večje.

KOTLIČEK: Se je splačalo, kajne? Vsak trud se poplača, tebi pa se je še veliko bolj, kot si pričakoval.

ŠEGE IN NAVADE TER TABORNI OBJEKTI

Taborniki poznamo kar nekaj šeg in navad, ki so povezane s tabornimi objekti.

Vsak tabor ima VHOD. Tega kot obiskovalci vedno opazimo najprej. Pri vhodu sprejmemo goste, na vhodu obiskovalci izvedo, kdo smo in kako je IME NAŠEMU TABORU. Vhod mora biti postavljen trdno in všečno. Domiselnost pri postavljanju vhoda nam je lahko v ponos, posebej, če obiskovalec to opazi in nas pohvali. Zapomnimo si, da je vhod v tabor isto kot vhod v hišo: kot ne plezamo skozi okno, če želimo priti v hišo, tako tudi v tabor hodimo skozi vhod in ne kjerkoli. Včasih so taborni tudi OGRAJENI, večinoma pa ne.

Poleg vhoda ima tabor običajno še JAMBOR, ki mora po šegi biti tako visok, da se ga vidi že od daleč. Če je raven, je to dobro tako iz estetskih kot iz praktičnih razlogov. Ni ga hujšega kot to, da se nam zastava zapne na vrhu in je ne moremo

spustiti. Bistveni za tabor so ŠOTORI. Običajno so postavljeni v ravni vrsti ali polkrožno, vendar vedno tako, da je vhod obrnjen proti jamboru. Šotori morajo biti tudi ves čas pospravljeni.

Na taboru je tudi nekaj objektov, ki niso dostopni vsem. To so KUHINJA, EKONOMAT IN GOSPODARSKI ŠOTOR. Vstop v te objekte je dovoljen samo ob izrecnem dovoljenju »lastnika«.

Zelo pomembna objekta sta še LATRINA in VEČNI OGENJ. Ko je latrina postavljena, jo običajno krstimo tako, da jo prvi uporabijo tisti, ki so jo postavljali, ali pa starešina tabora. Nekaj metrov pred latrino postavimo rampo, ki kaže, ali je latrina v uporabi. Včasih dobi latrina tudi svoje, običajno duhovito, ime, ki ga dobi ob krstu. Večni ogenj

je zelo pomemben, saj moramo v primeru, da ugasne, po stari šegi tabor pospraviti in oditi domov. Zato ga moramo skrbno varovati in nalagati. Ta ogenj prižgemo ob otvoritvi taborne izmene in ga ugasnemo ob zaključku.

Poleg teh, poznamo še nekaj običajnih tabornih objektov: jama za odpadke, umivalnica, stenčas, sanitetni šotor...

Vir: TP Vozli in pionirski objekti, ZTS 2001
TP Tabornikov priročnik, ZTS, 1990
TP Šege in navade, ZTS, 1991

LOPATA: Če ti nimaš sreče. Vsi te želijo blizu, nekateri so kar zaljubljeni vate, pretegniti pa se ti ni treba. To je življenje.

VRVAR

2. list / vrvar

VRVI

V grobem lahko vrvi glede na materiale iz katerih so izdelane razdelimo na vrvi iz naravnega materiala (lan, konoplja, bombaž, volna, svile...), vrvi iz sintetičnih materialov (poliester, polietilen, polipropilen, poliamid...) in iz kovin (jeklena pletenica).

Glede na način izdelave ločimo vite vrvi in pletene vrvi. Sintetične so lahko tudi kombinirane: vito jedro in pleten plašč vrvi. Pletene in kombinirane vrvi so bolj prilagodljive in se lažje oblikujejo in prilagajajo površinam.

Vrv najpogosteje opišemo z njenimi lastnostmi. Poleg debeline so te še statična trdnost (koliko teže lahko vrv prenese preden se pretrga), dinamična trdnost (koliko se poveča dolžina vrvi ob obremenitvi; kakšna je

sposobnost, da se po obremenitvi povrne v prejšnje stanje ter kolikšno silo lahko absorbira) in teža vrvi. Običajno velja, da je konopljena vrv težja, ima manjšo statično ter dinamično trdnost od polipropilenskih ali poliamidnih (najlonskih) vrvi.

Vrv moramo ustrezno uporabljati, pa tudi shranjevati. Vrv shranjujemo čisto, suho. Preden jo shranimo ali uporabimo pa jo tudi pregledamo. Pozorni moramo biti tako na zunanje poškodbe, kot tudi na poškodbe v notranjosti. Hranimo jih na suhem in v temnem prostoru. Dobro je, da na vrvi priprnemo listek z letnico nabave in začetka uporabe ter tudi z dolžino. Vrvi pred shranjevanjem odvozlamo in jih navijemo v štreno.

Prednosti in slabosti vrvi:

	konoplja	polipropilen	poliamid
prednosti	<ul style="list-style-type: none"> • odporna na sonce in UV žarke • je le pogojno gorljiva • okolju prijazna (razgradljiva) • ima hrapavo površino 	<ul style="list-style-type: none"> • odporna proti vremenskim vplivom (z dodatki tudi prosti soncu) • možnost barvanja • na različnih stopnjah procesa izdelave prihaja do regeneracije • odporna na vlago • možnost reciklaže • večja trdnost od konopljenih vrvi 	<ul style="list-style-type: none"> • odporna proti vsem vremenskim vplivom • odporna na vlago
slabosti	<ul style="list-style-type: none"> • ne prenaša vlage (trohni in plesni) • zastarela tehnologija izdelave in težave pri pridobivanju surovine • višja gostota in teža, s tem pa tudi cena 	<ul style="list-style-type: none"> • neodporna na visoko temperaturo • nerazgradljiva (okolju neprijazna) • neodporna na kisline 	<ul style="list-style-type: none"> • neodporna na visoko temperaturo • spolzka, ko je mokra • sorazmerno draga • neodporna na luge

NASE VEŠČINE

VEZI

V osnovi poznamo nekaj tipov vezi. Ločimo kvadratno vez, križno vez, vzporedno vez in ti. triangel vez. Kakšna je katera, si oglejte na slikah.

Pri vezanju je pomembno, da so ovoji vrvi okoli sušic ali palic vzporedni in močno zategnjeni. Običajno za vezi uporabljamo vite vrvi (običajno naravne – konopljene), ker se manj raztegujejo.

Naučiti se moramo vseh vrst vezi, ker je vsaka namenjena drugačni rabi. Kdaj bomo uporabili katero, pa nam povedo izkušnje in stalna uporaba.

Kvadratno vez običajno rabimo pri vezavah sušic pod pravim kotom, križno vez za vezavo sušic pod katerimkoli kotom. Če želimo povezati vzporedne sušice, uporabimo vzporedno vez. Triangel vez uporabljamo za vezanje vrha pri trianglu (signalni stolp, trinožnik za kotliček...).

Vir: TP Vozli in pionirski objekti, ZTS 2001

kvadratna vez

križna vez

vzporedna vez

triangelska vez

OSKRBNIK ŠOTOROV

2. list / oskrbnik šotorov

ŠOTORI

Taborniki na taborih bivamo pod šotori. Platneno streho nad glavo sicer vse bolj zamenjuje sintetična, občutek in duh taborništva pa ostajata. Pravi tabornik zna postaviti šotor tako, da se mu ne podre, da je postavljen ravno, enakomerno napet... V tej večini tekmuje na mnogobojnih.

Vendar si šotora nismo izmislili taborniki, niti skavti ali gozdovniki pred nami. Že od prazgodovine je človek uporabljal prenosna, hitro postavljava bivališča. Na začetku jih je delal iz živalskih kož, nato pa iz

različnih vrst platen. Tako zagotovo poznate indijanski šotor tee-pee (tipi), ki je v obliki stožca, pa danes tako popularne igluje, ki so kopija eskimske snežne hiše.

Šotore ločimo glede na to, ali imajo samo streho ali tudi stranice na strešne in hišne tipe šotorov. Ponavadi pa ima šotor v tipu napisano tudi številko, ki pove, koliko ljudi lahko v njem spi.

Taborniki najpogosteje uporabljamo ti. šotor tabornik (imenovan tudi Savica), ki je tipa H4 (hišni šotor za

štiri osebe). Na šotoru ločimo streho, stranice, sleme, vrh, pristrešek ali nadstrešek, vhod in apsidno (polkrožni del šotora, običajno za prtljago). Za palice se običajno uporablja kovina (aluminij ali pločevina) ali umetni material (fiberglas). Klini so bili nekdaj leseni, danes pa uporabljamo predvsem kovinske. Danes ima veliko tipov šotorov dvojno streho, kar omogoča boljšo izolacijo tako pozimi pred mrazom kot poleti pred vročino. Večina današnjih šotorov za spanje ima prišito dno iz umetnih materialov, ki ne prepuščajo vlage.

NASE VEŠČINE

Pri postavljanju šotorov moramo skrbno paziti, kam ga postavimo. Teren mora biti čimbolj raven, vendar rahlo nagnjen, da omogoča odtekanje vode. Izognimo se krajem, kjer pričakujemo veliko vode (kotlinice, ilovnat teren). Šotorov običajno ne postavljamo pod drevesa. Veter nam mora pihati v zadnji del šotora (drugače ga lahko napihne in dvigne ter odnese).

Prostor skrbno očistimo kamnov, vej... Včasih pod dnom razgrnemo dodaten kos polivinila, da dno zaščitimo pred umazanijo. V tem primeru polivinil rahlo naluknjamo, drugače se bo med njim in dnom šotora zadrževala voda.

Šotor razgrnemo in poravnamo dno. Dno ne napenjamo, ker ga bomo strgali! S klini

ga pritrdimo v tla. Sestavimo ogrodje in ga postavimo na svoje mesto (da podpira platno). Napnemo vrvice (najprej vogalne, nato vse ostale), tako da je platno lepo napeto in ravno. Vrvic ne napenjamo preveč, ker jih bomo strgali.

Šotor moramo zvečer obvezno zapirati, ker bomo drugače imeli v šotoru vlago (rosa). Ko dežuje, se ne dotikamo stranic, ker bodo začele prepuščati. V šotoru ne kurimo, prav tako pa ne uporabljamo ostrih predmetov (noži, škarje). V šotoru tudi ne hodimo obuti.

Ko šotor podiramo, ga moramo tudi očistiti. Platno skrtlačimo in ga pustimo na soncu, da se platno do konca posuši (šotor pospravljamo, ko je vroč od sonca). Notranjost pometemo in popolnoma izprazni-

mo. Vozle na vrvicah odvozamo in vrvice primerno navijemo. Palice obrišemo in posušimo, podobno tudi kline. Pospravljamo jih popolnoma suhe, ker bodo drugače začeli rjaveti. Dno očistimo z vlažno krpo in posušimo. Novejše šotore iz umetnih materialov lahko obrišemo z vlažno krpo tudi po platnenih delih. Morebitne napake na šotoru (raztrganine, manjkajoče kline...) napišemo na listek in ga priložimo v vrečo šotora, da jih bo lahko gospodar popravil.

Šotor hranimo v suhem in zračnem prostoru in ga večkrat preložimo. Dobro je, da šotore pred taborjenjem postavimo in prezračimo ter odpravimo morebitne napake in poškodbe, če jih nismo že prej.

ŠOTORSKO KRILO

Šotorsko krilo je pogosto uporabljan del opreme tabornikov. Danes ga sicer nadomeščajo drugačne rešitve (plahte iz umetnih materialov...), vendar je še vedno zelo uporabno.

Običajna velikost šotork, ki jih uporabljamo taborniki, je 175 x 175 cm in so iz šotorskega platna. Ob straneh ima s kovino obrobljene luknje za povezovanje z drugimi šotorkami. Marsikdo med vami pa je videl tudi drugačne šotorke (nemške črne, iz katerih sestavljajo zelo zanimive šotore, so že skoraj legendarne). Včasih so tudi pri nas uporabljali šotorke, ki so bile trapezoidne oblike.

Vzdrževanje šotorke je podobno vzdrževanju šotora: preden jo shranimo jo temeljito očistimo, skrtačimo, posušimo in zložimo.

Našo šotorko lahko uporabimo na različne načine. Iz nje lahko naredimo spalno vrečo, če jo prepognemo in sešijemo na dveh straneh. Lahko jo uporabimo za

KLIN: Blížajo se ti naporni časi. Čeprav bodo napori včasih pretežki, zdrži. Plačilo za tvoje muke bo na koncu vseeno prišlo. Čaka te presenečenje.

pelerino (v ta namen so vdelane vrvice in leseni gumbi). Iz nje lahko naredimo nosila (prepognemo in sešijemo po polovici). Vtaknemo dve močni in dovolj dolgi palici in nosila so pripravljena.

Taborniki pa šotorko uporabljamo tudi za pripravo zasilnih bivališč. Tako zasilno bivališče lahko naredimo iz ene šotorke, lahko pa jih sešijemo in tako pripravimo bivališče za več oseb. Za kline lahko uporabimo kar palice, ki jih na eni strani priostrimo.

Vir: TP Tabornikov priročnik, ZTS 1990

NASTANJEVALEC

3. list / nastanjevalec

Nastanjevalec je tisti tabornik, ki izbere prostor za tabor in pomaga pri postavljanju in pospravljanju tabora.

IZBIRA PROSTORA ZA TABOR

Kaj je pomembno pri izbiri taborne- ga prostora? Tabor mora biti na takem prostoru, da so okoli drevesa, ki ščitijo pred vetrom in nudijo vsaj malo sence za ohladitev v vročih poletnih dneh. Zemljišče mora biti tako, da lahko postavimo vse taborne objekte – da lahko kopljemo luknje za latrino ali jambor, zabijemo kline, hkrati pa se moramo izogibati preburni travi, ki kaže na veliko prisotnost vode.

Lepo je, če je ob tabornem prostoru voda (reka, jezero), vendar moramo paziti, da nas ne bo ob močnejšem nalivu preplavilo.

Prostor mora biti dovolj velik, da lahko postavimo celoten tabor z vsemi objekti, pa hkrati ne prevelik. Omogočati mora dostop za vozila (kamion z opremo, prihod udeležencev), ni pa dobro, če je takoj ob glavni, prometni cesti.

Okolica mora ponujati čimveč možnosti za izvajanje taborniškega programa, hkrati pa je dobro, če so v bližini trgovina, zdravstvena postaja, pošta, policija... Pomembno je tudi ugotoviti, kako je možno priti do tja – z vlakom, avtobusom, lastnim prevozom.

Ko je taborni prostor izbran, se je potrebno o vsem dogovoriti z lastnikom. Najbolje je, da z lastnikom sestavimo pisni sporazum ali pogodbo. Z lastnikom se je treba dogovoriti tudi to, ali je možno koristiti drva, ali dovoljuje kurjenje, kako je z bivakiranjem...

Vse to sicer odpade, če ima rod v lasti ali v najemu lastni taborni prostor. Se pa tudi takšni, od časa do časa, odločajo za tabor na drugem koncu Slovenije.

NOŽ: Čas se kar vleče, šoli ni videti konca. Poletje, počitnice, ljubezen... pa so tako blizu, pa vendar tako daleč. Brez skrbi, malo še, pa bo.

VRVICA: Kako se svet spreminja. Včeraj še vsa spočita in varno na toplem, danes in jutri pa vsepovsod, kjer te rabijo. Ja, nekoga je treba očarati...

RAZPOREDITEV TABORNIH OBJEKTOV

Ko smo izbrali taborni prostor, narišemo skico tega prostora. Ta nam bo pomagala, da se bomo doma lažje odločili, kje bo stal kateri od tabornih objektov.

Pri razporejanju teh objektov moramo paziti na nekaj stvari: Kuhinja in sanitarije vsekakor ne sodijo skupaj. Paziti je treba, od kje ponavadi piha veter (to nam najlažje povedo domačini), saj so ponavadi šotori obrnjeni tako, da je zadnja stran obrnjena proti vetru.

Lepo je, da sta kuhinja in umivalnica na istem koncu tabora, saj je potem veliko lažje razpeljati vodo, pa tudi higiena je olajšana. Kuhinje ne

postavimo tako, da bi veter pihal od kuhinje proti šotorom (saj veste: ko se iz kuhinje začnejo širiti prijetni vonji, kdo bo še mislil na kaj drugega kot na hrano). Jedilnica je običajno blizu kuhinje, da nam ni treba nositi hrane daleč. Blizu kuhinje je tudi ekonomat.

Latrina je ponavadi malo oddaljena od tabora, pa ne preveč. Vsekakor je malo skrita. Blizu je tudi jama za odpadke.

Prostor za igre z žogo mora biti raven in oddaljen od šotorov.

Vhod v tabor je tam, kjer največkrat prihajamo v tabor (na poti v tabor).

Stenčas tam, kjer ga bo videlo največ taborečih, štabni šotor blizu vhoda, šotor z opremo ne sme biti preveč na samem, ni pa tudi dobro, če je v središču tabora.

Osrednji del tabornega prostora običajno krasita jambor in ognjišče. Nedaleč od ognjišča je tudi prostor za drva.

Šotori taborečih so razporejeni v pravilne like (ravna vrsta, polkrog, kvadrat) tako, da so vhodi obrnjeni proti jamboru.

Vir: TP Vozli in pionirski objekti, ZTS 2001

TABORNI GOSPODAR

3. list / taborni gospodar

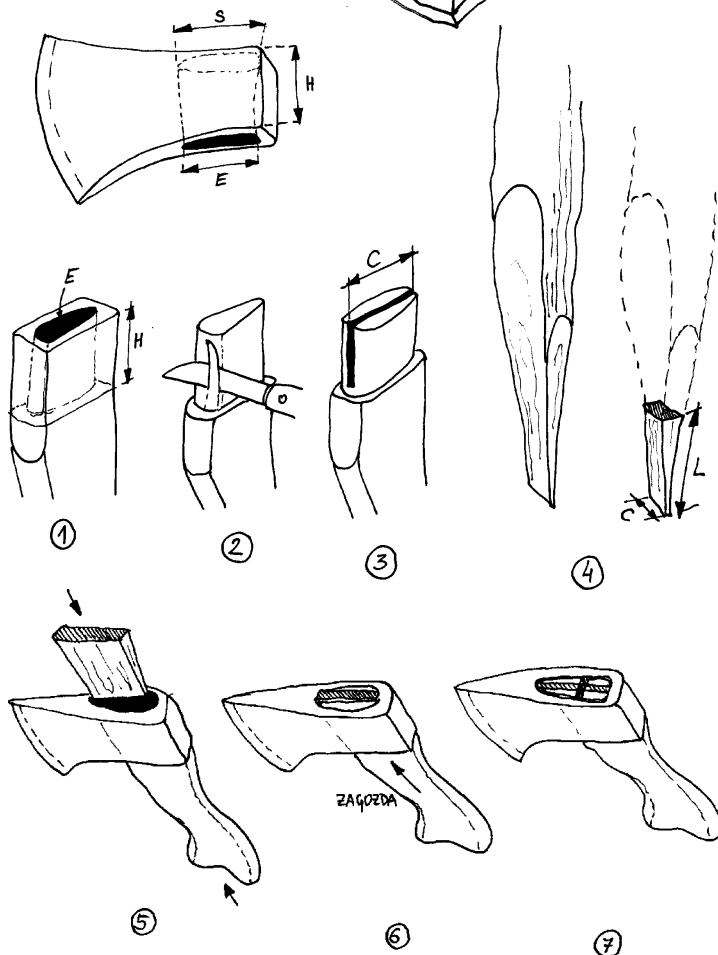
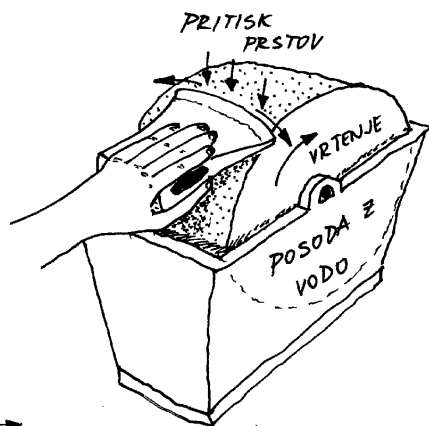
Tabor se začne pripravljati vsaj pol leta pred samim taborom. Tabornik, ki v tem času največ dela za tabor ni starešina tabora, niti taborovodja. Običajno je to gospodar na taboru. Poskrbeti mora ne samo, da je oprema, ki jo na taboru rabimo, vsa na tovarnjaku, ki pelje do tabornega prostora, ta oprema mora biti tudi uporabna - cela, čista in funkcionalna.

Verjetno si predstavljate navdušenje, ki ga doživi tabornik, ki mu streha šotora odkriva pogled na zvezde na nebu, pa pionirja, ko se mu sekira spremeni v nevaren projektil, v rokah pa mu ostane samo ročaj. Na vse to mora misliti gospodar že pred taborom.

Zbrati mora vso opremo, ki jo potrebujemo za postavljanje tabora, pa tudi za izvajanje programa. Opremo mora pregledati, popraviti, očistiti. Gospodar je tisti, ki sestavi seznam potrebne opreme, vodje programa pa ga ponavadi dopolnijo s tistim, kar bodo rabili za izvajanje programa.

Vendar se z začetkom tabora njegovo delo še ne konča. Na taboru mora skrbeti za to, da imajo vsi taboreči ustrezno opremo in orodje, ki ga potrebujejo. Skladišče opreme mora biti pospravljeno, da lahko gospodar stvar, ki jo kdo potrebuje, hitro najde.

Prav tako skrbi za sprotna manjša popravila na taboru. Če se na kakšnem šotoru strga vrstica, otopi sekira ali pa

NASE VEŠTINE

se strga šotorka. Dober gospodar zna vse to hitro popraviti. Gospodar mora tudi znati postaviti skoraj vse tipe šotorov, saj pomaga pri postavljanju tabora.

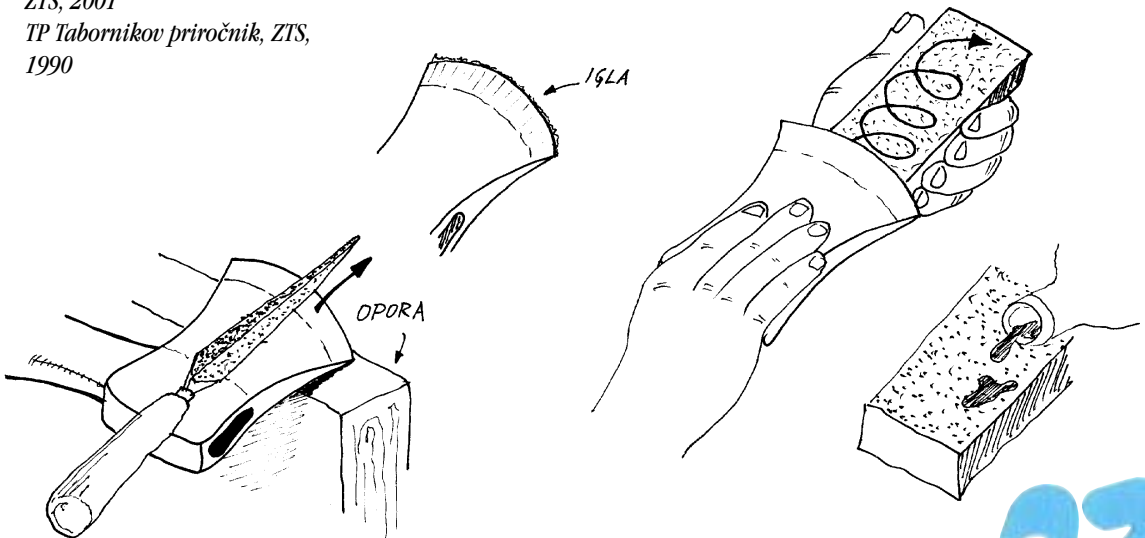
Tabor pa se, kot pravijo izkušeni taborniki, konča šele, ko je vsa oprema čista, suha in pospravljena. Seveda gospodar tega ne počne sam. Pravzaprav je njegova vloga precej drugačna: mlajše uči skrbeti za opremo. Dober gospodar bolj nadzira in svetuje, kot da bi vse delal sam.

To, da moramo vsi pomagati pri vzdrževanju opreme, pa je, upam, itak jasno vsakemu pravemu taborniku. Če boš gospodarju dal umazano in strgano šotorko, ne pričakuj, da ti bo naslednjič dal povsem novo. Kakršen odnos imaš do opreme, tako ti služi.

Tabornik, ki bi želel opravljati delo gospodarja, se te »obrti« najlažje priuči tako, da pomaga gospodarju pred taborom, na taboru in po njem.

Vir: TP Vozli in pionirski objekti, ZTS, 2001

TP Tabornikov priročnik, ZTS, 1990

PIONIRJIH

V 19. stoletju se je milijone ljudi z vzhoda današnjih Združenih držav Amerike selilo na zahod – proti kalifornijski obali. V prvem obdobju so potovali na velikih vozovih (glej sliko), pozneje pa po železnici, ki je bila zgrajena čez celino z vzhoda na zahod.

Ti prvi popotniki, ki so odkrivali neznano, potovali dolge mesece, morali pokazati veliko znanja, spretnosti in poguma, so se imenovali pionirji.

Na poti na zahod so srečevali Indijance, številne živali in širna prostranstva. V želji, da bi si zagotovili svoj kos zemlje za kmetovanje, so skozi številne boje stiskali Indijance, prvotne prebivalce teh pokrajin, v rezervate in

skoraj iztrebili živali (bizone, divje konje, medvede...). Pozneje, ko so v skalnem gorovju odkrili zlato, se je pojavila ti. ZLATA MRZLICA. Številni so v želji po hitrem bogastvu zboleli, bili ubiti. Redki so obogateli.

Tisti, ki ste brali Vinetouja in druge knjige Karla Maya, zagotovo poznate zgodbe o teh preseljevanjih. Verjetno pa ne veste, da si je Karl veliko teh zgodb preprosto izmislil.

Izraz pionirji tako označuje tiste, ki odkrivajo neznano. Pri tabornikih imenujemo pionirje tiste, ki znajo postaviti tabor z vsemi objekti (pionirski objekti: vhod, jambor za zastavo, ognjišče, kuhinja, latrina ...).

KUHARSKI POMOČNIK

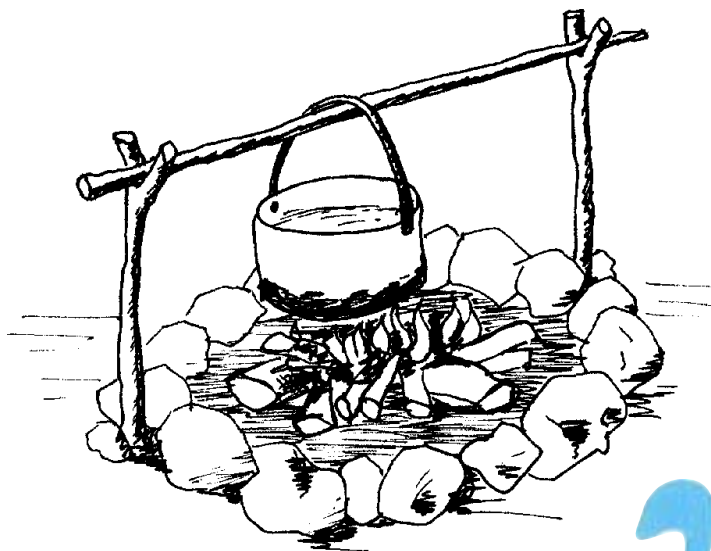
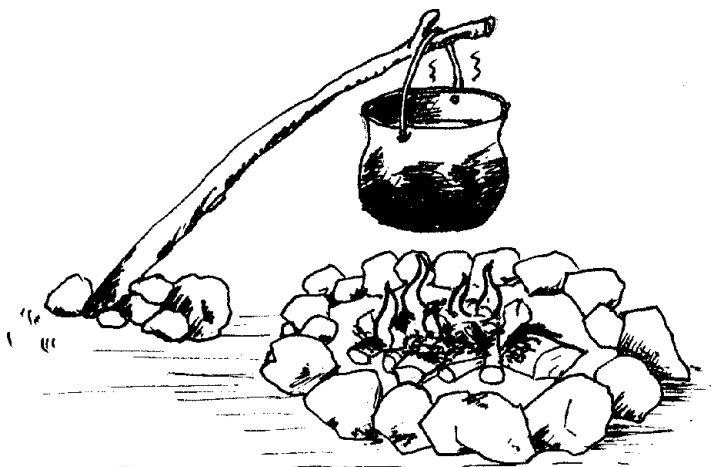
2. list / kuharski pomočnik

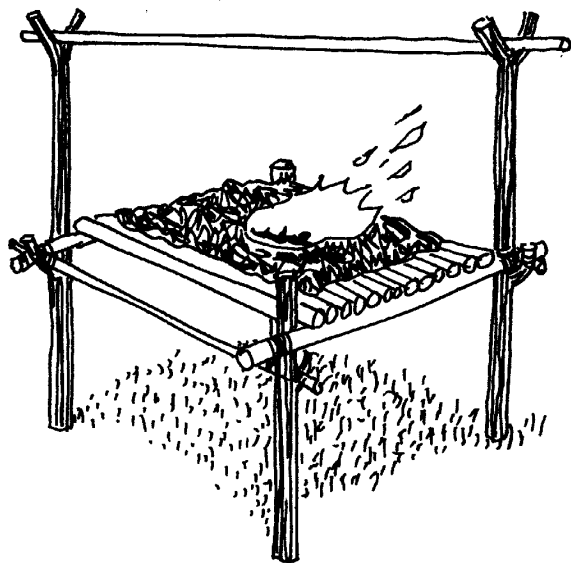
Marsikateri tabornik vam bo povedal, da se tabor velikokrat ocenjuje po hrani. Če je ta slaba ali je je premalo, so taboreči nezadovoljni, pa tudi aktivnosti niso več tako zanimive. S kuharico ali kuharjem je na taboru najbolje biti v dobrih odnosih.

Kuhinja je tako eden najpomembnejših objektov vsakega tabora. Če je tabor večji, je kuhinja večja. Na stalnih tabornih prostorih je večinoma tudi zidana ali brunarica. Na manjših taborih, posebej vodovih, jo nadomesti ognjišče.

Poznamo več vrst ognjišč. Od čisto preprostih, kot so takšna, ko je kotliček enostavno obešen nad plamenom na trinožniku ali daljši palici, pa naprimer ognjišče, ki je vkopano v obliki ključa v tla in je kotliček nad ožjim delom jame, pa do bolj kompliciranih, ko je celo ognjišče dvignjeno, pa do pravih peči, kjer lahko spečemo tudi kaj zahtevnejšega. Nekaj primerov ognjišč je na skicah.

Pomembno pri postavljanju ognjišč je, da zelo poskrbimo za varnost pred požari. Ob ogenj vedno sodi vedro z vodo, gasilni aparat ali podobno, da lahko začetne požare hitro pogasimo. Pravi tabornik bo tudi zaščitil rušo pod ognjiščem. Tako, da jo bo izkopal in postavil v senco (ter sčasoma tudi malo namočil), pa tudi tako, da bo okoli

postavil kamne, ki ne samo, da preprečujejo širjenje ognja, temveč tudi varujejo okoliško rušo pred toploto ognja.

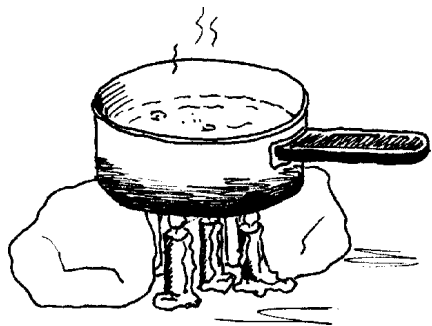
Važno pri kuhanju na ognju je, da kotliček postavimo ali na negorljiv material, ali pa na debele kose tršega lesa, ki težje gori, sproti pa ga tudi malo namočimo. Podobno je z obešanjem: če ne želite imeti kosila v ognju, je bolje obesiti kotliček na žico ali verigo, če res ne gre drugače, pa vrvice sproti močimo, da ne pregori.

Na takšnih vodovih taborih, ko kuhamo nad ognjem je zelo pomembno, kakšen jedilnik si bomo sestavili. Običajno kuhamo »v enem loncu«, torej jedi, za katere ne rabimo več posod ali številne faze kuhanja (kakšna lazanja skoraj odpade).

Seveda pa moramo potem zelo paziti tudi na sestavo jedilnika. Ta ne sme biti preveč enoličen ali enostranski. Človek živi od hrane, zato je mora dobiti dovolj, pa tudi takšno, da zadovolji vse potrebe organizma. Jedilnik morajo sestavljati tako jedi, kjer prevladujejo beljakovine, kot jedi, kjer je prisotna zelenjava. Človek naj bi dobil približno 10 % energije iz beljakovin, 30 % iz maščob, 60 % pa iz ogljikovih hidratov. Potrebno količino vitaminov, mineralov in drugih rudnin pa človek dobi predvsem z zelenjavo in sadjem.

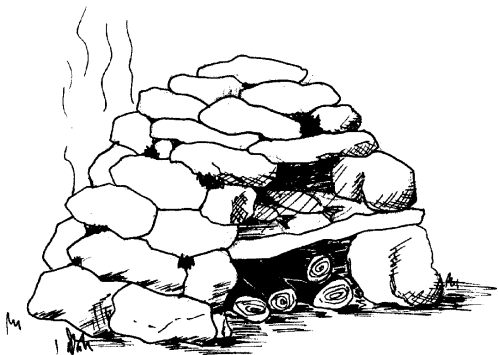
Tako pri prehrani ločimo osnovne skupine živil: meso in mesni izdelki, ribe, mleko in mlečni izdelki, žita in izdelki iz žit, zelenjava, sadje in dodatki (olja, začimbe, sladkor). Pri sestavi jedilnika je pomembna

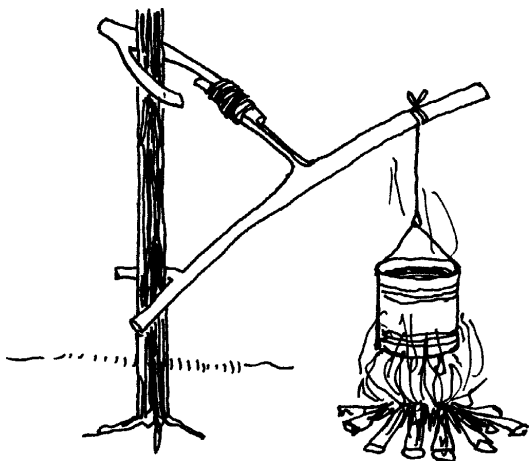

energijska vrednost posameznih živil, saj ima vsako živilo glede na sestavo drugačno energijsko vrednost. Kakšno energijsko vrednost ima in kaj sestavlja posamezno živilo najdete v številnih tabelah, ki jih uporabljajo kuharji in dietetiki pri sestavljanju jedilnikov.

Poleg hrane pa je izredno pomembno tudi pitje. Človek dnevno izloči precej tekočine, poleti, ko se poti, pa še več. To tekočino je potrebno nadomestiti. Nekaj tekočine dobimo s hrano, največ pa s pitjem. Poleti bi morali dnevno popiti okoli 1,5 do 2,5 litra tekočine.

Ko smo že pri hrani in pitju: veliko bolezni se prenaša preko hrane in vode. Najučinkovitejše preprečevanje širjenja tovrstnih bolezni je higiena. Tako si vedno preden imamo opraviti s hrano skrbno umijemo roke. Čisti morajo biti tako pribor kot posoda in površine, na katerih pripravljamo hrano. Isto velja tudi za pomivanje posode po obroku: ostanki hrane so odlično gojišče vsakovrstnih mikroorganizmov, ki se na toplem počutijo zelo domače.

Živila, ki jih uporabljate, morajo biti ustrezno hranjena (hladilniki, originalno zaprta). Vedno upoštevajte rok uporabe. Tudi če rok uporabe ni pretekel, pa ima živilo čuden vonj, okus ali videz, ga zavržite, da ne pride do zastrupitev s hrano.

Najbolje je, da se kuhati naučite že doma in pri izkušenem kuharju, in ne učite se kuhati šele takrat, ko boste postali lačni. Prav tako tabor ni pravi čas za učenje novih receptov. Jedilnik sestavite tako, da ga boste znali pripraviti. Lahko pa seveda prosite mamo, da vam kuha, čeprav velja, da mame ne bo vedno zraven, ko boste lačni.

KOMPAS: Našel si svojo smer in ta te vodi po pravi poti. Poleti, ja poleti pa bo še malo bolje. Vendar pa si zapomni, da se sekanje ovinkov velikokrat ne splača.

ŠOTORKA: Tvoji zvezdniški trenutki so za kratko mimo. Vendar ne skrbi, kmalu bodo nazaj. Še bolj zvezdniški in še bolj veseli.

Dragi trot Skelol

Imam en zelo velik problem! Sem GG in hodim v osmi razred. Pri tabornikih se imam super in grem skoraj na vse taborniške akcije. Ampak zadnje čase vsakič, ko pridem na akcijo, najprej poiščem NJO. Velikokrat je sicer ne ugledam, ker ne hodi toliko na akcije. Vidim pa jo vsak teden, ko ima sestanek s svojim vodom. Ja, vodnica je! In to je moj problem. Vsakič jo pozdravim, to je pa tudi vse. Ne upam si je povabiti ven, ker je toliko starejša in bi me najbrž zavrnila. Njene članice so mi povedale, da je zaljubljena v mojega vodnika, ampak on ima punco. Šla bo tudi na tabor in se ga že zelo veselim, ampak hkrati me tudi skrbi, da bo kdo opazil, da mi je ona všeč.

Jan

Dragi Jan, tvoja ljubezenska težava ni nič novega. Velikokrat se zgodi, da se mlajši člani zaljubijo v vodnike ali vodnice. Vem, da ti ni lahko, ko jo opazuješ, še posebej sedaj, ko si izvedel, da ji je všeč tvoj vodnik.

Praviš, da je ONA starejša od tebe, pa nič ne de. Ti se le odloči, ali boš ostal pri ljubezni na daljavo, ali pa ji boš zaupal, kaj čutiš do NJE. Vendar pa moraš biti pripravljen na to, da ti ljubezni ne bo vrnila, kar pa te tudi najbolj skrbi. Mogoče ne bo narobe, če ji na nek lep način poveš, da ti je všeč. Ni nujno da uporabiš besedo zaljubljen, saj bo lahko tvoj poklon, ko ji boš rekel, da ti je všeč, vzela ne samo kot tvojo izpoved ampak tudi kot kompliment. Lahko se ji bo zdelo lepo in celo prisrčno. Ti pa si ne boš očital, da ji tega nisi poizkušal povedati.

V primeru, da se odločiš, da bo ostalo pri sedanjem stanju, pa naj te ne skrbi, da bo nekdo kar iz ljubega miru opazil, da si zaljubljen v NJO. Lahko pa ti svetujem, da bodi previden komu boš svoja čustva zaupal, saj smo ljudje takrat ko smo zaljubljeni zelo ranljivi.

Navsezadnje pa ni izključena možnost, da boš na taborjenju spoznal dekle svojih let in pozabil na vodnico. Romance na taborjenjih namreč niso nič nenavadnega. Želim ti skorajšnjo ozdravitev srčnih težav in te lepo pozdravljam.

TABORNE IGRE

Tokrat vam bomo predstavili dve igri, ki se ju lahko igrate na taboru, še bolje pa je, če poleg vas tabori še nekdo.

Prva se imenuje **OB TABORNEM OGNJU**

Igra je zelo enostavna. Dve skupini tabornikov (dva tabora) zakurita taborni ogenj in pripravita program ob tabornem ognju s pesmimi, skeči in vsem, kar spada zraven. Nato pa bistvo. Nasprotni tabor mora ugotoviti, katero točko tabornega ognja ste zaigrali, zapeli ob določeni uri (npr. ob 21.43). Seveda stvar ni tako enostavna, saj morate nasprotnemu taboru to preprečiti. Stražarji se razporedijo dovolj daleč od tabornega ognja, da se ne sliši več, kaj se ob ognju dogaja. Nato pa lovijo tabornike nasprotnega tabora, ki želijo slišati, kaj se dogaja ob ognju. In obratno – vaša skupina želi ugotoviti isto za drug tabor.

Razdeliti se torej morate v tri skupine: eni pojejo in igrajo ob ognju, eni so stražarji, ki skušajo nasprotniku preprečiti, da bi ugotovil, kaj se dogaja, tretji pa skušajo ugotoviti, kaj se dogaja ob drugem tabornem ognju.

Druga igra se imenuje **LOV NA UBEŽNIKA** in ima nekaj podvariant.

Gre pa takole: en tabornik (običajno vodnik) se ponoči oddalji od tabora. Ob določenem času da svetlobni (ali zvočni) signal, tako da ga vidijo (slišijo) zasledovalci. Ti gredo potem v smer, kjer so videli (slišali) signal. Vodnik potem, ko je oddal signal spremeni svoj položaj (gre drugam) in čez 1 minuto spet odda signal. To se nadaljuje vse do takrat, ko zasledovalci ujamejo ubežnika. Igra je bolj zanimiva, če poteka po popolnoma neznanem terenu.

Drug način igranja te igre pa je, da vodnik potem, ko odda signal ostane na svojem mestu in počaka, da ga taborniki najdejo. Potem tisti, ki ga je našel odide in da signal. Počaka, da ga najdejo, potem pa ga spet zamenja tisti, ki ga je našel. Pri tem načinu je pomembno, da taborniki, ki iščejo niso v skupini. Čas za iskanje je omejen (običajno na 5 minut).

